

# Bakalářské státní závěrečné zkoušky 2016-2017

## Jednotlivé části bakalářské státní zkoušky a okruhy otázek

### I. Obhajoba bakalářské práce

Student v krátkém exposé (1-3 minuty) vyloží základní parametry své práce (téma – hlavní výzkumná otázka, k čemu práce dospěla), poté reaguje na připomínky vznesené v posudcích. V případě, že jsou oba posudky nedoporučující, student má možnost přihlášku ke státní zkoušce stáhnout (viz Pravidla pro organizaci studia na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze, čl. 18/5 - <http://intranet.fsv.cuni.cz/FSVINT-2616.html>)

### II. Moderní dějiny (1 otázka)

Vychází z předmětů JMB003-004 Dvě století střední Evropy a JMB005-006 Přehled moderních světových dějin. Konkrétní otázky jsou zadány v rámci níže uvedených okruhů.

1. Revoluce a moderní občanská společnost v Evropě a Severní Americe 1775-1848
2. Napoleonské války, vídeňský kongres a mezinárodní vztahy 1775-1848
3. Nacionalismus a formování moderních národních států v Evropě před rokem 1914
4. Průmyslové revoluce a modernizace společnosti
5. Sjednocení Itálie a Německa v evropském kontextu
6. Formování vojenských a politických bloků v Evropě 1853–1914
7. Severní Amerika před rokem 1914
8. První světová válka
9. Vznik a vývoj versailleského systému
10. Nástup fašismu a nacionálního socialismu v Evropě
11. Světová hospodářská krize a její důsledky
12. Sovětský svaz a Evropa 1917–1941
13. Druhá světová válka
14. Německá otázka v poválečném uspořádání světa 1945-1991
15. Studená válka a formování vojensko-politických bloků do roku 1955
16. Vznik a vývoj sovětského bloku 1945–1989
17. Evropská integrace v podmínkách rozdělené Evropy
18. Velmoci a rozpad koloniálního systému po roce 1945
19. Svět ve znamení soupeření supervelmocí 1959–1989
20. Rozpad bipolárního světa a vývoj Evropy a Severní Ameriky po roce 1989

### **III. Otázka z teritoriální specializace (1 otázka z teritoria dle vlastní volby)**

Student si volí z okruhů nabízených jednotlivými katedrami podle svého vlastního výběru, tj. výběr teritoria není podmíněn ani tématem bakalářské práce, ani tím, na kterou katedru IMS by chtěl nastoupit. Student se k vybranému teritoriu závazně přihlašuje v rámci přihlášky ke státní závěrečné zkoušce.

#### **A. Okruhy k bakalářským závěrečným zkouškám – Katedra severoamerických studií IMS FSV UK**

1. Americká revoluce a ústava
2. Územní expanze USA, Američané jako „národ přistěhovalců“
3. Otrokářství, občanská válka
4. Období progresivismu na konci 19. a na počátku 20. století
5. USA a první světová válka
6. Světová hospodářská krize, Rooseveltův nový úděl
7. USA a druhá světová válka
8. USA v postavení světové velmoci
9. Boj za občanská práva Afroameričanů
10. Volební systém a Kongres USA
11. USA ve studené válce
12. USA v období po skončení studené války
13. Způsob volby a role prezidenta USA
14. Federalismus v USA
15. Nejvyšší soud Spojených států

#### **B. Okruhy k bakalářským závěrečným zkouškám – Katedra německých a rakouských studií IMS FSV UK**

1. Německo 1871–1918 – základní komponenty vnitro- a zahraničně-politického vývoje
2. Od vyrovnání k válce – Rakousko-Uhersko 1867–1918
3. Strukturální deficity první německé demokracie – Výmarská republika 1918–1933
4. Rakousko mezi válkami 1918–1938
5. Nástup Hitlera k moci a konsolidace nacistického režimu v Německu 1933– 1939
6. Nacistická politika antisemitismu a životního prostoru
7. Hlavní zásady mírového uspořádání s Německem po roce 1918 a 1945; Rakousko – vítěz nebo poražený?
8. Německo a Rakousko v 2. polovině 20. století – základní charakteristiky vnitropolitického, hospodářského a sociálního vývoje; vývoj politického systému
9. Vznik dvou německých států a jejich integrace do protikladných vojensko-politických bloků
10. Vývoj obou německých států a jejich vzájemné vztahy v 60.-80 letech
11. Zahraniční politika Spolkové republiky Německo a Rakouské republiky 1945/49–1989
12. Německy mluvící země a evropská integrace
13. Po pádu železné opony – vnitropolitický a ekonomický vývoj Německa a Rakouska v kontextu Evropy 90. let
14. Sjednocení Německa a transformace nových spolkových zemí
15. Česko-německé a česko-rakouské vztahy v minulosti i současnost

### **C. Okruhy k bakalářským závěrečným zkouškám – Katedra ruských a východoevropských studií IMS FSV UK**

1. Expanze Ruska na západ během 18. a začátku 19. století
2. Neruská etnika v západní části ruské říše
3. Problém modernizace ruské říše v 19. století
4. Politika a národnostní otázka v rakousko-uherské monarchii
5. Rozpad osmanského impéria a vznik balkánských států
6. Ruské revoluce a jejich evropské dopady a ohlasy
7. Versailleský systém a situace ve střední Evropě a na Balkáně po první světové válce
8. Krize parlamentarismu a vznik autoritativních režimů ve stredo- a jihovýchodní Evropě
9. Sovětský stát a společnost 1917-1941
10. Krize versailleského systému a druhá světová válka (Balkán, střední Evropa, SSSR)
11. SSSR v letech 1945-1992
12. Vznik sovětského bloku v kontextu studené války
13. Vývoj států sovětského bloku během padesátých až osmdesátých let
14. Perestrojka a rozpad sovětského bloku ve východní Evropě
15. Rozpad komunistických federálních států (Československo, Jugoslávie, SSSR)

### **D. Okruhy k bakalářským závěrečným zkouškám - Katedra evropských studií IMS FSV UK**

1. Vytváření spojení před 1. sv. válkou v Evropě
2. Západní Evropa v 1. sv. válce
3. Poválečná stabilizace v Evropě, 20. léta
4. Hospodářská krize a ZE
5. ZE ve 2. sv. válce
6. Studená válka a ZE
7. Helsinský proces a ZE
8. ZE a rozpad komunismu
9. Vývoj ve Francii po druhé světové válce
10. Vývoj v Británii po 2. sv. v.
11. ZE a USA po druhé světové válce
12. Evropská integrace, historie a aktuální otázky
13. Evropská integrace: instituce a jejich reforma

#### **IV. Mezinárodní aktuality (1 otázka)**

Vychází ze semináře k aktualitám; od studenta se očekává analyticky založené, stručné, věcné a výstižné vysvětlení souvislostí aktuálních problémů (aktuality v rozsahu od roku 2016 včetně do současnosti v rozsahu od Severní Ameriky po Rusko a postsovětský prostor). Otázka z aktualit je vždy z jiného teritoria než otázka z teritoriální specializace.

Okruhy podle teritorií:

##### Severní Amerika

1. Americko-ruské vztahy - od resetu k „nové studené válce“
2. Enrique Peña Nieto a boj proti narko-násilí
3. Ferguson - obnovená debata o rasismu a militarizaci policie
4. Hlavní domácí témata druhé Obamovy administrativy (energetická politika, reforma imigrační politiky a trestní justice)
5. Kanadské federální volby v roce 2015
6. Prezidentské volby v USA 2016
7. Socio-ekonomická situace Spojených států a Kanady - současné výzvy
8. Vývoj postoje USA vůči válce v Sýrii a vzestupu Islámského státu
9. Zahraniční politika druhé Obamovy administrativy (EU, východní Asie, Kuba, Írán)
10. Zahraniční politika Trumpovy administrativy

##### Německo a Rakousko

1. SRN a uprchlická krize
2. Německo-ruské vztahy, německý postoj k Ukrajině
3. AfD a její aktuální vývoj
4. Rakouské prezidentské volby
5. Rakouský postoj k uprchlické krizi
6. Postoj Německa k Brexitu a scénářům dalšího vývoje evropské integrace
7. Vývoj německo-tureckých vztahů s ohledem na tureckou minoritu žijící v Německu
8. Martin Schulz jako nová naděje německé sociální demokracie?
9. Zemské volby v SRN jako indikátor celostátních trendů (zhodnocení voleb v Sársku, Šlesvicku-Holštýnsku a NRW)
10. Současné problémy německo-polských vztahů
11. Německé prezidentské volby
12. Současné vztahy Německa a států V-4

## Středo- a jihovýchodní Evropa, postsovětský prostor

1. Postsovětský prostor (ukrajinská krize, Eurasijská unie, energetické systémy, parlamentní volby v Arménii, březnové nepokoje v Bělorusku 2017 a stabilita Lukašenkova režimu)
2. Vnitropolitický a ekonomický vývoj Ruska 2016-2017 (parlamentní volby, rezignace ruských gubernátorů a jejich očekávaná výměna, dopingové skandály ruských sportovců, korupční aféry a jejich ohlas, perspektivy finančního stabilizačního fondu)
3. Ruská zahraniční politika (Rusko a NATO, hospodářské sankce, rusko-čínské vztahy, ruská hybridní válka/agrese proti Ukrajině, konflikt v Sýrii a rusko-turecké vztahy)
4. Evropská politika sousedství, Východní partnerství, asociační dohody s Gruzíí, Ukrajinou, Moldavskem
5. Současná středovýchodní Evropa (nástup radikálního nacionalismu a populismu, Maďarsko za vlády FIDESZ, politika PiS v Polsku, Slovensko po parlamentních volbách, parlamentní volby v Estonsku)
6. Visegrádská čtyřka: vnitřní problémy a vnější výzvy (technologická spolupráce, společné vojenské aktivity, Ukrajina, euro, uprchlická krize a kvóty, snaha ovlivnit propustnost řeckých hranic, postoj V-4 k brexitu, možnosti rozšíření V-4/Rakousko)
7. Posilování vojenské přítomnosti NATO ve středovýchodní Evropě
8. Současný Balkán (nástup radikálního nacionalismu a populismu, parlamentní volby v Chorvatsku a Rumunsku a prezidentské volby v Bulharsku, řecká krize v evropském kontextu, vláda SYRIZA a řecko-ruské sblížení, referendum v BaH, řešení uprchlické krize)
9. Hospodářské a strategické důvody militarizace Arktidy
10. Nástup R. T. Erdogana a demontáž kemalismu v Turecku

## Západní Evropa, evropská integrace, Evropská unie

1. D. Trump a Evropská unie
2. Česká republika a Evropská unie
3. Vystoupení Británie z EU
4. Evropská unie a sankce proti Rusku
5. Parlamentní volby v Nizozemsku
6. Prezidentské volby ve Francii
7. Nové politické strany ve Španělsku a jejich zapojení do systému
8. Populismus a extremistické strany v ZE
9. Problematika imigrace v současné západní Evropě
10. Referenda o nezávislosti v západní Evropě
11. Teroristické útoky v západní Evropě v letech 2015-2017
12. Současné peripetie vztahů EU a Turecka
13. Problematika daňových rájů